

Motion till riksdagen 2018/19:2963

av Emma Carlsson Löfdahl m.fl. (L)

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Liberalerna är delaktiga i den blocköverskridande pensionsöverenskommelsen som gett oss ett av världens mest stabila pensionssystem. Eftersom pensionen baseras på livsinkomsten uppmuntras arbete och egen försörjning. Den breda överenskommelsen skyddar systemet mot politiska nycker och detta breda samförstånd bör värnas också framgent. Förändringar i pensionssystemet ska också i fortsättningen göras i samförstånd mellan de partier som står bakom pensionsöverenskommelsen.

Det som på lång sikt avgör hur pensionerna utvecklas är hur många som arbetar och betalar in till systemet. Arbetslinjen är därför central för både dagens och morgondagens pensioner.

Kronologisk ålder är ett dåligt mått på människors förmågor, både på arbetsmarknaden och i samhället. Äldre människors kunskap, kompetens och erfarenhet måste tas bättre till vara i arbetslivet. Åldersgränsen för hur länge individen har rätt att vara kvar på arbetet bör därför höjas från 67 år till på sikt 71 år. För att uppmuntra fler att jobba längre föreslår vi i skatteavsnittet av denna motion att åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget för äldre sänks från 65 till 63 års ålder, samt att den särskilda löneskatten för äldre avskaffas.

Kvinnor har genom hela arbetslivet lägre inkomster än män. I kvinnligt dominerade yrken är lönerna lägre, kvinnor arbetar fler timmar hemma och färre avlönade timmar än män. Det skiljer flera miljoner kronor i livsinkomst mellan en genomsnittlig man och en genomsnittlig kvinna. Följden av ett ojämnt arbetsliv är därför att pensionsutbetalningarna också fördelas ojämnt. Vi ser också att många kvinnor som levt i äktenskap där löneskillnaderna inte upplevts som så allvarliga så länge som makarna hållit ihop,

drabbas av dubbel orättvisa den dag då makarna går skilda vägar. Det är bra att det finns en bred enighet i pensionsgruppen om en handlingsplan för jämställda pensioner.

Bostadstillägget har en avgörande betydelse för att lyfta ekonomiskt svaga pensionärer över fattigdomsgränsen. Det är riktat specifikt till pensionärer med låga inkomster, som har små marginaler när hyran är betald. Eftersom kvinnor i genomsnitt har lägre pensioner än män är det också betydligt fler kvinnor än män som uppstår bostadstillägg. Liberalerna vill stärka ekonomin för denna grupp.

Ett höjt bostadstillägg ökar också äldres möjligheter att flytta till en trygg och tillgänglig bostad nära kommunikationer och service, till exempel en seniorlägenhet eller ett trygghetsboende. En mer lämplig bostad innebär framförallt ökad självständighet för den äldre. Men det innebär också troligen mindre behov av hemtjänst och minskad risk för fallolyckor. Det ökar samtidigt rörligheten på bostadsmarknaden.

Seniorlägenheter, trygghetsboenden och andra bostäder med gemensamhetslokaler och hög tillgänglighet, nära service och kommunikationer har dock ofta tämligen höga hyror. Hyran för nyproducerade tvåor är i genomsnitt nästan 8 000 kronor i månaden – medan det övre taket för bostadstillägget i dag är 5 600 kronor.

Liberalerna föreslår därför att taket för hur höga boendekostnader som kan ersättas stegvis höjs först till 6 000 kronor i månaden, sedan med 500 kronor per år fram till 2021. Detta skulle innebära ett nytt tak på 7 000 kronor. *Detta innebär ökade utgifter om 300 miljoner kronor 2019 på anslag 1:3.*

Liberalerna föreslår att de särskilda regler inom garantipensionssystemet som finns för flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övrigt skyddsbehövande tas bort. Garantipension är den pension som utbetalas till de som under en längre tid bott i Sverige men haft låg eller ingen tidigare förvärvsinkomst. Med förändringen kommer bland annat flyktingar behandlas på samma sätt som anhöriginvandrare och andra kategorier av invandrare, när det gäller rätten till pension. Det är viktigt för legitimiteten i pensionssystemet att vissa grupper inte särbehandlas. Reformen innebär också ökade drivkrafter för flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övrigt skyddsbehövande att komma i arbete. Den som har inkomst av arbete kvalificerar sig för inkomstpension. *Det innebär minskade utgifter på anslag 1:1 om 600 miljoner kronor samt ökade utgifter på anslag 1:4 om 200 miljoner kronor för år 2019.*

Liberalerna föreslår slutligen att pris- och löneuppräknningen justeras ned med 20 procent årligen. *På detta utgiftsområde påverkas anslag 2:1.*

Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:1	Garantipension till ålderspension	-600 000
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	300 000
1:4	Äldreförsörjningsstöd	200 000
2:1	Pensionsmyndigheten	-1 000
	Summa	-101 000

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
	Specificering av anslagsförändringar	
1:1	Garantipension till ålderspension	-600 000
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	300 000
1:4	Äldreförsörjningsstöd	200 000
2:1	Pensionsmyndigheten	-1 000

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Christer Nylander (L)

Tina Acketoft (L)

Lina Nordquist (L)

Mats Persson (L)

Allan Widman (L)